

II. A NEMZETI ÉRTÉK ADATAI

1. A nemzeti érték megnevezése: **Langó Hagyományőrző Ház**

2. A nemzeti érték szakterületenkénti kategóriák szerinti besorolása

agrár- és élelmiszergazdaság	egészség és életmód	épített környezet
ipari és műszaki megoldások	kulturális örökség	sport
természeti környezet	x turizmus és vendéglátás	

3. A nemzeti érték fellelhetőségének helye: Apátfalva, Kossuth u. 67.

4. Értéktár megnevezése, amelybe a nemzeti érték felvételét kezdeményezik

x települési	tájegységi	megyei	külhoni magyarság
--------------	------------	--------	-------------------

5. A nemzeti érték rövid, szöveges bemutatása, egyedi jellemzőinek és történetének leírása

A Langó Hagyományőrző Ház több mint 100 éve épült, (az biztos, hogy 1912-ben már a főépület toldása is meg volt). Dédapám, Langó Mátyás (1865-1930) és felesége Varga Márta (1873-1935) építette. A házban igen sok helyiség van, de kellett is. Az 1970-74-ig Luca mama haláláig 4 generáció lakott ott együtt.

Langó István hősi halott felesége Varga Luca (1895-1974), Luca mama volt a legidősebb, fia Langó Imre (1912-1982) és felesége Veréb Krisztina (1921-2007), én a feleségemmel, Rózsikával és a két fiunk, Róbert és Attila.

A polgári jelleget követő nagygazda házat jellegzetes pátfalvi kékre meszelték régen, és most, a felújításkor is. A ház Apátfalva központjában, az egyik legrégebben települt utcában a Kossuth utcában áll. Utolsó lakója Langó Imréné Veréb Krisztina 2007-ben itt hunyt el.

A ház berendezését tekintve, az 1800-1900-as évekre jellemző bútorzat, textíliák és eszközök jellemzik, jelenleg múzeum. A helyiségek berendezésénél törekedtünk a korhűsége, ám az összegyűjtött rengeteg tárgy nem tette ezt lehetővé. Így a berendezés gyűjtemény jellegű.

A lakóépület fordított ház, vagyis keresztben van az utcára, zárt beépítési móddal. A ház módos gazda házaként épült, a tehető család sok szobát, melléképületet és számos gazdasági épületet emelt.

A ház homlokzatát vakolatdíszek (lizénák) díszítik, kék és fehér színűre van festve, mely még jobban kiemeli a díszeket. Abban az időben csak a módos, gazdagabb családok engedhették meg maguknak házaik ilyen módon való díszítését. Az utcafront három részre tagolódik: első a lakórész, ahol két ablak található, utána ajtó, mellette két vakablak a magtár részt takarja, majd a nagykapu után az ismét kétablakos kisház helyezkedik el.

Az udvarra a száraz bejárati kapun keresztül jutunk, amely nagykapu és kiskapu részre van osztva, kívül rászögezett díszítéssel. A kapu felett színes üveglak, (mely szintén a jó módra utalt), a kapu kívül-belül mázolt.

Az udvarban téglából kirakott járda, szőlőlugas, virágoskert, eperfa, köcsögfa, alsó konyha, kotárka, tároló színek vannak. A szárazkapu lakóház felőli részén kissé megemelve a magtár található, aminek a padlásrészét is terménytárolásra használták. Ma itt találjuk a méhészet

eszközeit is. A magtár alatt pince van, az udvarról lehet lépcsőkön lejutni, hordók, prés, kádak a szőlőfeldolgozás eszközei vannak itt kiállítva. A Maros parton termelt szőlőt itt dolgozták fel, és tárolták a mustot, bort.

A kapu másik oldalán a kisháló helyezkedik el. Itt lakott Langó Istvánné Varga Luca nagymamám. A férje, Langó István az első világháborúban maradt oda, 1917-ben halt meg. Luca mama akkor még fiatal asszony volt, egy 5 éves fiú gyermekkel. Nem ment férjhez, ott maradt az anyósával apósával együtt. 1974-ben halt meg. A szobában agyon régen kemence volt, utána cserépkályhával fűtötték. A kis szoba berendezése: sublót, ágy, pad, asztal.

A lakórész felőli kiskapun, közvetlenül az utcáról a ház zárt folyosójára (gangjára), onnan a tisztakonyhába jutunk. A tisztakonyha falát számtalan tányér teszi egyedivé, az üvegezett konyhaszekrényben sorakoznak a tálak, bögrék. A hagyományos háromosztatú házépítésnek megfelelően a konyhából kétfelé helyezkednek el a szobák. Balra az utcai szoba polgári jellegű berendezéssel (1935-40-es évekbeli bútorok), hagyományos hengeres festéssel, és az elmaradhatatlan szentképekkel. Jobbra a hátsó szoba, amiben a paraszti tisztaszoba elevenedik meg. A díszes párnákkal vetett ágy, a suglót (sublót), a szentképek, családi képek, a búbos kemence, a sarokpad, a gondolkodószék, a bölcső, a festett fogas, a petróleumlámpa, a házi áldás, a Mária-szobor visszavezet dédapám, Langó Mátyás világába.

A nagy ház folytatásában a gangról a kamrába léphetünk be, de az alsókonyhából is nyílik ajtó a kamra felé. Az éléskamrát ráccsal választották el a padlásfeljárótól.

A kamra földes, így kellemes hűvöset tart. A kamrában a polcokon, stélázin sorakoznak a télire eltárolt befőttek, lekvárok, aszalványok, zacskókban a téztafélék, gyógynövények. Disznóvágás után ide kerültek a kolbászok, szalonnák, és a teli zsírosbödönök.

Mivel a paraszti életforma önellátó volt, házilag készült eszközök, szerszámok, tálás fogasok, polcok, kisháló, található a konyhában, mely alacsonyabban a járdaszinten helyezkedik el. Ez a helyiség még fűthető, kemence van benne. A féltető hátsó részen több helyiség is ki lett alakítva. A nyári konyhából lehetett a konyhát fűteni. Utána a nagyobb konyhai eszközök tároló helye, a kenyérsütés, mosás és disznóvágás eszközeit pakolták ide, és ide kerültek a régi már használaton kívüli eszközök valamint a gazdasági szerszámok, és kocsik.

Ezek a gazdasági tárolók három oldalú helyiségek. Itt a gazdálkodás, földművelés és önellátás eszközeit, egyszerű gépeit találjuk. Több pörzsölő, kukoricamorzsoló, kasok, párszárítók, kapák, kaszák, favillák sorakoznak, és szekerek, lovas kocsik is helyet kaptak. Az udvaron régi vetőgépek idézik a múltat.

Az udvaron keresztben áll a kotárka, alatta disznóól.

Az udvaron van egy kis épület, eredetileg nyúlház volt, ma földes lakószoba lett belőle. Jellegzetes paraszti szoba van berendezve: benne két ágy, asztal, pad.

A ház minden része kiállításként szolgál. Feleségem Rózsika ötlete alapján kezdtünk neki a gyűjtemény kialakításának. A kiállított tárgyak 60 %-a ebben a házban volt használatban, és itt maradtak a mama bútorai is. Most kb. 2000 tárgy van kiállítva. A faluból 60 családtól kaptunk régi tárgyakat, és kb. 30-an, rokonok, ismerősök, barátok segítettek a berendezésben, varrásban, eszközök konzerválásában. A többgenerációs házat az apátfalviaknak és a falunkba látogatóknak is szívesen bemutatjuk.

Tisztelettel: Langó Imre és családja

6. Indoklás az értéktárba történő felvétel mellett

Fontosnak tartjuk, hogy az összegyűjtött emléanyag, amit a falu lakossága segítségével sikerült összeszedni, megmaradjon a következő nemzedékeknek is, hiszen a sok szép tárgyon kívül ebben a házban az emberi összefogás ereje is benne van, és ez bizony nagy érték az Apátfalván élőknek és az idelátogató vendégeknek is. Fontos, hogy a múltunk emlékanyaga itt helyben is megtekinthető legyen.

7. A nemzeti értékkel kapcsolatos információt megjelenítő források listája (bibliográfia, honlapok, multimédiás források): Nincsenek források

8. A nemzeti érték hivatalos weboldalának címe: www.facebook.com/langohaz

III. MELLÉKLETEK

1. Az értéktárba felvételre javasolt nemzeti érték fényképe vagy audiovizuális-dokumentációja

